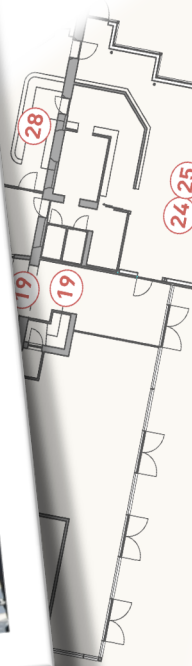

Stiftelsen Kulturhuset USF // Årsmelding 2012

USF

Denne versjonen av årsmeldingen inneholder ikke regnskap.

INNHALDSOVERSIKT

SAMMENDRAG 2012	SIDE 3
FORMÅL,VISJON OG STRATEGI	SIDE 4
MÅL OG VIKTIGE OPPGAVER I 2012	SIDE 5
ARENA USF OMBYGGINGEN	SIDE 5
AKTIVITET 2012	SIDE 7
ORGANISASJON	SIDE 17

Stiftelsen Kulturhuset USF mottok støtte i 2012 fra:

Bergen kommune

Hordaland fylkeskommune

Kulturdepartementet

Musikkutstyrsordningen

Sparebankstiftelsen DNB Nor (prosjektstøtte)

SAMMENDRAG 2012

Arena USF ombyggingen skulle gjøre USF til en optimal konsert- og festivalarena med god logistikk for arrangement på fem scener. I tillegg skulle ombyggingen gi en ny stor scene med kapasitet for minst 1200 publikummere. Dette har en lykket med. Mottakelsen for den nye scenen, ferdig i mars 2013, har vært overveldende. Lydmessig er scenen svært god. Kapasiteten er øget mye. Helhusarrangement fungerer og godt i de nye lokalene. Artister og arrangører har gitt strålende tilbakemeldinger.

Arena USF ombyggingen har satt sitt preg både på USF og driften i 2012. Røkeriet, Studio USF og Visningsrommet vært stengt hele året. På tross av dette har aktiviteten ellers i huset vært opprettholdt etter beste evne. Ikke minst har arrangører og andre leietakere utvist stor fleksibilitet.

I samarbeid med ulike arrangører har det innenfor disse rammene vært en bred aktivitet med konserter, kinovisninger, kor- og dansearrangement.

Gjestkunstnerordningene har gitt tilbud til 21 utenlandske og norske kunstnere.

Styret har også dette året hatt fokus på å styrke driftsøkonomien. USF sin høye egenfinansiering på over 60 % er en utfordring. Små svingninger i driften medfører fort underskudd. Dette er bakgrunnen for at USF fremover må få en styrket grunnfinansiering noe også årets underskudd til fulle viser.

FORMÅL, VISJON OG STRATEGI

Stiftelsens formål

USF Verftet skal være en aktiv arena og et naturlig førstevalg for produksjon og formidling av nyskapende kunst og kultur på tvers av fagområder, publikumsgrupper og aldersgrenser

Ombyggingen Arena USF skal etablere USF som en av de beste konsert- og festivalarenaene i Norge.

Stiftelsens visjon

USF Verftet skal bli blant de fremste internasjonalt respekterte entreprenørene i kunst- og kulturfeltet

Stiftelsens strategi

USF Verftet skal gjennom kontinuerlig initiativ og utviklingsarbeid forme en fremtidsrettet arena der kunst blir skapt og formidlet

MÅL OG VIKTIGE OPPGAVER I 2012

I tillegg til ombygging og vanlige drifts- og arbeidsoppgaver har det vært fokus på hvordan en kan styrke markedsarbeidet etter nyåpning i 2013.

Dette går på tettere og mer aktivt samarbeid med arrangører for å utvikle og øke tilbudet, samtidig som den kommersielle delen av utleievirksomheten må økes for bedre økonomien.

I lys av dette har styret også drøftet hvordan en best styrker bemanningen for å møte disse utfordringene. Her handler det både om mer ressurser til teknisk drift, markedsarbeid og administrasjon.

ARENA USF OMBYGGINGEN

Arena USF ombyggingen ble avsluttet i mars 2013.

Selve ombyggingen preget hele USF i 2012. Konkret har både Røkeriet, Studio USF og Visningsrommet vært stengt hele året. På tross av dette har aktiviteten ellers i huset vært opprettholdt etter beste evne. Ikke minst har arrangører og andre leietakere utvist stor fleksibilitet.

Arena USF ombyggingen skulle gjøre USF til en optimal konsert- og festivalarena med god logistikk for arrangement på fem scener. I tillegg skulle ombyggingen gi en ny stor scene med kapasitet for minst 1200

publikummere. Dette har en lykket med. Mottakelsen for den nye scenen har vært overveldende. Både publikum, artister, arrangører og presse har gitt mye ros.

Lydmessig er scenen svært god. Bergen har fått en stor scene der forsterket musikk blir presentert på en optimal måte. Ulike musikkuttrykk ble presentert i åpningsukene og alt ser ut til å fungere svært godt. Kapasiteten er også øket mye. Så langt har en på det meste hatt inne over 1200 publikummere. Kapasiteten vil bli økt forsiktig slik at en finner et maksimumsantall som samtidig gir publikum en god opplevelse.

Om ikke lenge skal Nattjazzzen ta i bruk nye USF. Det blir den endelige prøven på hvordan helhusarrangement fungerer i den nye lokalene. Så langt har det fungert godt med parallelle arrangement i Røkeriet, Studio USF, Sardinien, Cinemateket og Visningsrommet, alt med ulike arrangører og uten at en har opplevd lydforstyrrelser eller utfordringer med publikumsflyt mellom scenene.

Forholdene for artister, med gode fremførings- og garderobeforhold, og arrangører, med effektive arbeidsforhold, var et viktig mål med ombyggingen. Så langt har en bare fått gode tilbakemeldinger på dette. Til sist har interiøret også fått god omtale.

Det er samtidig klart at en krevende ombygging i en gammel bygningsmasse har ført til en kostnadsøkning. Mengden av endringer og tillegg har vært omfattende.

AKTIVITET 2012

USF er et kulturhus med en bred profil. Mangfoldet i aktiviteter og tilbud er stort og spenner fra konserter med jazz, rock, ny elektronisk musikk, samtidsmusikk og korsang, til egne konserter for barn. USF tilbyr også scener for dans og teater, og lokaler for produksjon og formidling av kunst.

USF samarbeider med arrangører om å tilby artister gode formidlingsmuligheter og publikum gode kulturopplevelser: Bergen Jazzforum, Bergen Live og Stageway er konsertarrangører med høy aktivitet på USF. I tillegg kommer enkeltstående mindre arrangører og aktører som organiserer egne konserter, som korps, ungdomsstorband og Hordaland Musikkråds korkonserter.

På scenekunstmrådet er BIT Teatergarasjen vår nærmeste samarbeidspartner som leverer internasjonal scenekunst på høyt nivå. Scenen er tilgjengelig også for frie grupper, og institusjoner som Vestlandske Teatersenter og Bergen kulturskole bruker teaterscenen til (spesielt) barne- og ungdomsteater.

USF er også et festivalhus der flere scener kan brukes parallelt. I et normalt driftsår ville følgende festivaler funnet sted på USF: Nattjazz, Ekkofestivalen, Oktoberdans/Meteorfestivalen, Hole in the Sky/Bergen Metalfest, Emergenza, Bergen Internasjonale Filmfestival (BIFF), Kulturskolens teaterfestival, Vestlandske Teatersenters barneteaterfestival, Bajazzfestivalen, Ungfilmfestivalen og Pikselfestivalen.

På grunn av kapasitetsbegrensning som følge av ombyggingen var det bare Bajazzfestivalen, BIFF og Ungfilm som ble arrangert på USF i 2012. De andre festivalene flyttet midlertidig til andre scener i byen, én festival avviklet.

Scener

Sardinen USF er mye i bruk til svært varierte arrangementstyper, men med hovedvekt på konserter. Scenen var i bruk 61 dager til konserter, og i tillegg kommer dansekurs, sangkurs, serveringsarrangementer, foredrag o.a.

Studio USF, *Røkeriet USF* og *Visningsrommet USF* var lukket pga ombygging.

Cinamateket USF var stengt for aktivitet på dagtid, men hadde drift som vanlig med 346 filmvisninger på kveldstid.

Besøkende

Besøkstallene reflekterer at deler av kulturhuset var under ombygging i 2012 og at aktiviteten av den grunn ble redusert i forhold til året før. Besøkstallet var på ca 84 000.

Kulturhuset har i gjennomsnitt de siste 5 årene hatt 230 000 besøkende årlig. Tallene inkluderer deltakere på ulike musikk- og dansekurs, brukere av musikk- og danseøvingsrom og publikum til kulturarrangementer. Tallene baserer seg på innrapporterte publikumstall fra mange arrangører, og vi tar høyde for mangler i rapporteringen.

Arrangørliste musikk 2012:

Bergen Live, Bergen Jazzforum, Sund Folkehøgskule jazzlinja, Vestnorsk Jazzsenter, Savas Bergenas litauisk kulturarrangør, Hordaland Musikkråd, Bergen kulturskole, Avgarde, Cinamateket i Bergen, Nordlandskoret, Bergen Stryk klassisk, Avgarde konsertserie for ny musikk, Salsaklubben.

Arrangørliste scenekunst 2012:

Ingen – teaterscenen lukket for ombygging hele 2012.

Arrangørliste andre 2012:

Pikselfestivalen, Ungfilmfestivalen, BIFF, Skrivekunstakademiet, Bergen Spillfestival, Salsaklubben.

Antall arrangementer 2012:

Av kulturhusets scener var det kun Sardinene USF som var helt uberørt av ombyggingen. Antall og type arrangementer reflekterer dette. I Sardinene var det 99 kulturarrangementer, 42 møter /selskaper og 3 sceniske produksjoner.

Filmvisningene i Cinemateket USF kommer i tillegg med 346. Antall arrangementer totalt ble 490.

Arrangementer i utvalg 2012:

- Den litauiske kulturarrangøren *Savas Bergenas* har økt sin aktivitet på USF. De tilbyr aktuelle filmer og musikkartister fra hjemlandet til litauere som bor i Bergen. Tilbudet er svært godt mottatt og har gode besøkstall. 750 billetter ble solgt til filmvisningene og ca. 900 til konsertene.
- *Skrivekunstakademiet* tilbyr temakvelder med forfattertreff. Det er åpent for alle og er gratis.
- Sammen med kunstnere og designere som har verksteder i huset arrangerte *USF* en minifestivalkveld der mye av det som produseres på USF ble presentert: litteratur, musikk, kunst, smykke- og klesdesign. Arrangementet var gratis og trakk fullt hus.
- *Salsaklubben* har ukentlige dansekvelder med et gjennomsnittlig besøk på 100 pr kveld, og arrangerte en stor dansefest med salsaorkester på scenen.
- Aktuelle samfunns- og debattspørsmål tas opp i samarbeid mellom *Cinemateket på USF* og andre aktører, og blir formidlet til publikum gjennom foredrag relatert til film. I 2012 var følgende tema på plakaten:
 - Art Theatre Guilds innsats for japansk kunst- og dokumentarfilm gjennom tidene

- Den omstridte dokumentarfilmen "Shakespeares skjulte sannhet" som konspirerer om sannheten rundt William Shakespeares identitet
 - Det feministiske tidsskriftet Fett presenterte to filmer om kjønn og kultur
 - "Reunion", to norske dokumentarfilmer om den jugoslaviske stats fall og prosessene i ettertid, med debatt og regissørbesøk
 - Den eksentriske regissøren og skuespilleren Crispin Clover presenterte noen av sine filmer i sjangergrenselandet kunstfilm/performance og holdt foredrag
 - I samarbeid med Bergen Kunstmuseum ble fem av den kinesiske kunstneren Ai Weiweis kunstfilmer vist på Cinemateket USF
 - Den japanske ambassaden presenterte en serie filmer og foredrag om nostalgi i japansk filmkunst
- Mange arrangementer er **gratis** for publikum: Vestnorsk Jazzsinters "Gig-akademiet" i samarbeid med Griegakademiet presenterer unge musikere i samspill med etablerte. Bergen Jazzforums konsertserie "Jazzout" er gratis for alle. Likeså søndagsmatinékonsertene med Bergen Big Band. Med støtte fra Japan Foundation viste Cinemateket USF en serie ny japansk film gratis. Skrivekunstakademiets temakvelder er også gratis.
 - *Bergen Jazzforum* avholdt to konsertsesonger med 29 konserter.
 - *Bergen Jazzforum* fortsetter med å utvikle gode konserter for barn, med *Bajazz*konserter gjennom hele året og en festivalhelg på vårparten der de bød på bestillingsverk av Øyvind Skarbø og Kjetil Møster. Både gravemaskin og byggeantrekk ble tatt i bruk og konsertene ble en suksess.
 - *Hordaland Musikkråd* arrangerte to lyttekurs med foredrag om aktuelle klassiske konserter i Bergen, og ett konsertforedrag med Wolfgang Plagge.

Prosjektaktivitet:

Artist residencies - gjestekunstnerordninger

USF administrerer fire gjestekunstnerordninger i samarbeid med Bergen kommune; AiR Bergen, Bergen-Berlin, Bergen-New York og Bergen-Cape Town.

AiR Bergen:

I 2012 kom det 12 utenlandske kunstnere for å ha arbeidsopphold. På USF får gjestekunstnerne disponere ateliér og bosted.

- Giuseppe Gavazza, komponist, Italia
- Rona Rangsach, visuell kunst, Tyskland
- Yong Gu Shin, visuell kunst / performance, Sør Korea
- Jessica Sligter, musikk / komponist, Nederland
- Ljiljana Maletin Vojvodic, forfatter, Serbia
- Dragan Vojvodic, visuell kunst / performance, Serbia
- Lenka Novakova, visuell kunst, Tsjekkia / Canada
- Henrik Hedinge, performance, Sverige
- Benjamin Thigpen, komponist, Frankrike / USA
- Marcel Vidal, visuell kunst, Irland
- Brendan Howell / Piksel (x) festival, nymedia / komponist, USA / Tyskland
- Juliette Martin, forfatter, Frankrike

Se også fyldig rapport i årsmeldingens appendiks.

Air Bergen-Berlin:

Fire kunstnere reiste til arbeidsopphold i Berlin i 2012. Oppholdene i Berlin har en varighet på tre måneder, og kunstnerne benytter perioden til arbeidsro, utvikling av nye prosjekter og til å knytte kontakter i Berlins mangfoldige og store kunstmiljø. Berlinkunstnerne i 2012 var:

- Lisa Him-Jensen, billedkunst
- Anne Magnussen, filmskaper
- Øyvind Skarbø, musiker
- Jan Erik Willgohs, billedkunstner

Se også fylldig rapport i årsmeldingens appendiks.

Air Bergen-NewYork:

Bergen kommune tilbyr profesjonelle bergensbaserte kunstnere arbeidsopphold i New York. Tilbudet omfatter bosted og arbeidssted i atelierfellesskapet Point B i Brooklyn. Hvert opphold er på tre måneder og tildeles etter søknad. Ordningen er finansiert av Bergen kommune og administreres av USF. Samarbeidet med Point B er svært godt, og kunstnerne gir gode tilbakemeldinger. New York-kunstnerne i 2012 var:

- Lewis & Taggart, billedkunst, installasjon m.m. (desember 2011-februar 2012)
- Heidi Nikolaisen, billedkunst, foto, video (mars 2012)
- Arne Ingvaldsen, billedkunst, installasjon (oktober-november 2012)
- Alan Lucien Øyen, danser, koreograf (november 2012- januar 2013)

Se også fylldig rapport i årsmeldingens appendiks.

AiR Bergen- Cape Town:

USF tok initiativet til å opprette en gjestekunsterordning i Cape Town, etter mønster fra New York ordningen der kunstnerne møter et lokalt miljø og får oppfølging. Opprinnelig ønsket vi å kunne sende to kunstnere fordelt på hver sin periode. Bergen kommune støttet tiltaket med 60% og vi satset på å finne resten av finansieringen via sponsorstøtte. Dette lyktes ikke og vi valgte å sende én kunstner i første omgang.

I september og oktober reiste lydkunstner Maia Urstad til Cape Town. Hun hadde et begivenhetsrikt opphold med bl.a. stedsundersøkelser, lydopptak og samarbeid med kunstnere hun kjente fra tidligere, og nye bekjenskaper. I samarbeid med to kunstnere og kurator holdt hun konsert / hadde lydprosjekt på galleriet Evil Sun. Videre samarbeider er planlagt.

USF har opprettet et godt utgangspunkt for nettverk og samarbeid med kunstmiljøet i Cape Town.

AiR West Norway – www.airwestnorway.com:

Dette er en internettbasert informasjonsbase for utenlandske kunstnere som søker gjesteopphold på Vestlandet. Tolv steder i Hordaland, Sogn og Fjordane og Rogaland som tar i mot gjestekunstnere har egne oppføringer. Ved å distribuere en slik samlet informasjon om muligheter og kunstmiljøer på Vestlandet letter vi informasjonshenting for utenlandske kunstnere og gjør terskelen litt lavere for å reise hit. I 2012 viser nettsidestatistikken at 6900 unike besøkende klikket seg inn for å hente informasjon. Hovedtyngden av besøkene er fra USA, Polen, England og Tyskland.

Bergen Designinkubator:

Inkubatoren ble åpnet som en ressurs for design i 2007 av Bergen kommune, Kunsthøgskolen i Bergen og USF. Vi samarbeider i dette prosjektet for å synliggjøre designkompetansen og styrke nyutdannede designeres mulighet til å etablere egen virksomhet i kommunen. Ansvaret for driften er tredelt; KHiB leverer faglig støtte og veiledning til

deltakerne, USF administrerer de praktiske sidene ved driften og Bergen kommune støtter økonomisk. Deltakerne får over en periode på maks to år egen arbeidsplass i lokalene, til en subsidiert leie som dekker strøm, bredbånd, møbler og innredning. Seks personer deltok i inkubatoren i 2012:

- Jonas Norheim, møbeldesign
- Morten Skjærpe Knarrum, møbeldesign
- Kristine Holtsås, interiørarkitekt og romdesign
- Sunniva Storlykken Helland, grafisk design
- Vera Kleppe, interiørarkitektur og romdesign
- Åshild Kyte, interiørarkitektur og romdesign

Se også rapport i årsmeldingens appendiks.

Borggården USF:

Visningsstedet Borggården hadde ikke aktivitet i 2012.

Fagutvikling for internasjonale gjestekunstnerordninger:

Med støtte fra Hordaland fylkeskommunes kulturelle utviklingsprogram (KUP) på kr 220 000 har USF laget en undersøkelse og rapport om eget arbeid med gjestekunstnerordningen AiR Bergen. Prosjektet er kalt ”Fagutvikling for internasjonale gjestekunstnerordninger”. Sigrid Røiseng var forskningsfaglig rådgiver og Evy Sørensen var prosjektansvarlig. Gjennom undersøkelser og intervjuer har vi prøvd å kartlegge gjestekunstnerordningens betydning for de besøkende kunstnerne og for lokalt kunstmiljø i Bergen.

USF har siden 1999 vært ansvarlig for driften av en gjestekunstnerordning finansiert av Bergen kommune. Ved utløpet av 2012 har 155 utenlandske kunstnere hatt arbeidsopphold på USF gjennom AIR Bergen.

Det finnes lite systematisk dokumentasjon, evaluering eller forskning om artist residencies, ikke bare i norsk sammenheng, men også internasjonalt. Derfor tok USF initiativ til å dokumentere og evaluere sitt eget arbeid med air. Hensikten er todelt. For det første ønsker USF å videreutvikle og forbedre egen praksis. For det andre er målet å systematisere erfaringene på en slik måte at de kan komme andre som har, eller ønsker å starte opp, en artist residency til gode. Dette er også noe av begrunnelsen for at Hordaland fylkeskommune har tildelt midler fra Kulturelt utviklingsprogram (KUP) til prosjektet. Med en voksende interesse for gjestekunstnerordninger og et behov for kompetanse i etablering og drift av slike tilbud ønsker fylket at prosjektet kan komme andre til gode. Slik sett er rapporten en case-studie av én gjestekunstnerordning. Den kunnskapen som rapporten bringer fram, sier mest om hvordan AIR Bergen fungerer, men kan også gi grunnlag, innsikt og refleksjoner for arbeid med gjestekunstnerordninger andre steder.

Problemstillingen i rapporten er tredelt:

- 1) Hvilken betydning har Air Bergen for kunstnere som har deltatt kunstnerisk og karrieremessig?

2) Hvilken betydning har Air Bergen for kunstmiljøet i Bergen?

3) Hvilken erfaringer fra Air Bergen kan overføres til andre gjestekunstordninger - og finnes det områder for samarbeid?

Rapporten ble påbegynt senhøstes i 2011, og ble ferdig og publisert i januar 2013 og vil følges opp med et miniseminar for de som driver gjestekunstnerordninger på Vestlandet.

Rapporten kan leses og lastes ned fra www.usf.no.

Visningsrommet USF

Galleriet var stengt i 2012. Det lyktes ikke å finne ny offentlig finansiering til profesjonell drift av arealet. Engasjementet for videre drift og aktivitet er stort; både kunstnerne som har atelierer i USF-huset og det øvrige kunstmiljøet i Bergen har uttrykt behov for et visningsrom for kunst med en samtidig profil og med en tverrfaglig basis. Etter flere møter med det interne kunstmiljøet på USF, initierte vi mot slutten av året en ressursgruppe bestående av aktører fra kunstmiljøet. Gruppen skal bistå med råd og faglige innspill for nytt driftskonsept, og hadde første møte i januar 2013.

ORGANISASJON 2012

USF er en stiftelse ved navn Stiftelsen Kulturhuset USF.

REPRESENTANTSKAPET

Representantskapet består av Bergen Næringsråd, Hordaland fylkeskommune, Bergen kommune, Nøstet/Verftet Velforening, Stiftelsen Bergen Dansesenter, BIT 20 Ensemble, Hordaland Musikkråd, Skrivekunstakademiet i Hordaland, AKKS Bergen, Ateliergruppen USF (2 repr.), Bergen Jazzforum (2 repr.), Stiftelsen Cinemateket i Bergen (2 repr.) Bergen Mediaby meldte til representantskapsmøtet i 2012 at de ville tre ut. Deres plass erstattes med nytt medlem på møtet i 2013.

Bergen Næringsråd er representantskapets ordfører i perioden 2011 - 2013.

Nøstet/Verftet Velforening er varaordfører i perioden 2011 – 2013.

Styret for Stiftelsen Kulturhuset USF velges av representantskapet.

STYRET 2012

Styrets sammensetning frem til representantskapsmøtet 8. mai 2012 var:

- Martin Smith-Sivertsen 2011-2013 leder
- Ågot Valle 2010-2012 nestleder
- Elisabeth Halvorsen 2011-2013
- Jette Christensen 2011-2013
- Tor Fosse 2010-2012
- Jørgen Thue 2010-2012
- Gunnbjørg Austrheim 2010 - 2012
- Lars Mossefinn 2011-2013 vara
- Inga Moen Danielsen 2011-2012 vara (overtok resten av perioden til Irene Nygårdsvik). (Gunbjørg Austrheim trakk seg senere i perioden).

Styrets sammensetning etter valget 8. mai 2012 var:

- Martin Smith-Sivertsen 2011-2013 leder
- Elisabeth Halvorsen 2011-2013 nestleder
- Jette Christensen 2011-2013
- Tor Fosse 2012-2014
- Jørgen Thue 2012-2014
- Inga Moen Danielsen 2012-2014
- Siw Anita Lien 2012-2014
- Stine Tveten 2012-2014 vara
- Lars Mossefinn 2011-2013 vara

VALGKOMITEEN 2012

- Sven Åge Birkeland 2012-2015
- Bjørnar Vasenden 2010-2013
- Unni Walan 2011-2014

ADMINISTRASJON

USF har en liten og effektiv organisasjon. Kulturhussjef sitt åremål ble i 2012 fornyet med en periode.

- Jon Tvilde, kulturhussjef 100 %
- Evy Sørensen, informasjonsansvarlig 100 %
- Line Nord, økonomi, gjestekunstprosjekter, 70 % (permisjon 30 %)
- Sindre Didriksen, arrangementsansvarlig, 100 %
- Hallvard Nomeland, drift og arrangement, 100 %
- Kjetil Aabø, teknisk ansvarlig, 100 %

Ingen personer var ansatt på engasjement i 2012.

STYRETS ÅRSBERETNING 2012

Se egen sak.

ÅRSREGNSKAP 2012

Se egen sak.

REVISORS ÅRSBERETNING 2012

Se egen sak.

APPENDIKS:

USF

PROSJEKTER 2012

- » Bergen designinkubator
 - » AiR Bergen
 - » AiR Bergen-Berlin
 - » AiR Bergen-New York
 - » AiR Bergen-Cape Town
- » Kulturelt utviklingsprogram
 - Fagutvikling for gjestekunstnerordninger

Bergen designinkubator

Inkubatoren er en ressurs for design utviklet av Bergen Kommune, Kunsthøgskolen i Bergen og USF. Vi samarbeider i dette prosjektet for å synliggjøre designkompetansen og styrke nyutdannede studenter mulighet til å etablere en næring og komme i kontakt med næringslivet i kommunen

Designinkubatoren ble startet i 2007 og har etter prøveperioden funnet en form og innhold som fungerer godt i forhold til formålet. I 2012 har alle plasser i inkubatoren vært i bruk. Deltakerne var:

Lillian Sharma, MNIL

Har jobbet med utstillingsdesign og med arkitekter i diverse prosjekter. Hun avslutter sitt opphold i Designinkubatoren for å begynne i en stilling ved Grønn etat, Bergen kommune.

Jonas Norheim, MNIL og Morten Skjærpe Knarrum, MNIL

Jonas og Morten har hatt et veldig aktivt og innholdsrikt år. De deltok på Stockholm møbelmesse som "unge lovende designere" og har produsert utstillingsdesign for bl.a. Avinor. Jonas vant en konkurranse om møblering av AAMs næringspark på Kokstad, og utformet utstillingsdesign for MA design KHiB sammen med inkubatorkollega Siv. Morten deltok på Neu Now festivalen i Portugal med prosjektet "Bak murene i Vik" – et prosjekt har jobber kontinuerlig med. De deltok på Beyond Risør international designbiennale, og som de første fra Bergen er de valgt ut til deltakelse på Milano-messen i 2013.

Siv Lier Jahnsen, MNIL

Siv jobber med profilering og promotering av eget firma. Hun har jobbet som gjestelærer ved KHiB. Sammen med Jonar Norheim lagde hun utstillingsdesign for MA design KHiB. Hun utformet et minnesmerke på Askøy over Utøya-ofre. Siv deltok også på Beyond Risør international designbiennale. Hun har pt. permisjon fra inkubatoren.

Sunniva Helland, Master i design og visuell kommunikasjon

Sunniva jobber med egenprofilering og portfolio, og deltok på Beyond Risør international designbiennale. Hun avslutter sitt opphold i Designinkubatoren og går til en stilling ved Saunders Architecture.

Ana Rita Antonio, Master fra KHiB kunstakademiet og Bachelor fra Design LAB Dept, Gerrit Rietveld academy

Ana produserte en utstilling i visningsrommet Bokboden i Bergen. Hun videreutvikler prosjektet sitt: "the poetics of Miss Understanding" til et bok-/magasinformat. Oppholdet avsluttes pga. flytting fra Bergen. Se også anaritaantonio.com

Vera Kleppe og Åshild Kyte, MNIL

Vera og Åshild jobber som et team. De deltok på Stockholm møbelmesse og besøkte fabrikker i Kina med tanke på produksjon. De har fått god omtale i flere designtidsskrifter og er invitert til å stille ut på Tent London i 2013. Se også www.vera-kyte.com

Kristine Holtås, MNIL

Var i Kina på besøk hos diverse fabrikker med tanke på egen produksjon. Kristine har vært engasjert som ledende interiørarkitekt for hotellene Citybox i Bergen og det nyetablerte Citybox i Oslo. Se også www.kristineholtaas.no

AiR Bergen

Internasjonal gjestekunstnerordning i samarbeid med Bergen kommune. Artist in Residence Bergen ble startet på USF i 1999. Ved utgangen av 2012 har 157 kunstnere fra hele verden hatt opphold i Bergen for å arbeide

Gjestekunstnerne representerer en stor faglig bredde og profesjonalitet innen områder som billedkunst, forfatterskap, filmregi, komposisjon, dramaturgi, nymedia, dans og koreografi. I 2012 hadde vi disse kunstnerne på besøk:

Giuseppe Gavazza	Komponist	Italia
Rona Rangsach	Visuell kunst	Tyskland
Yong Gu Shin	Visuell kunst / performance	Sør-Korea
Jessica Slighter	Musiker / komponist	Nederland
Liljana Maletin Vojvodic	Forfatter	Serbia
Dragan Vojvodic	Visuell kunst / persormance	Serbia
Lenka Novakova	Visuell kunst	Tsjekkia / Canada
Henrik Hedinge	Performance	Sverige
Benjamin Thigpen	Komponist	Frankrike / USA
Marcel Vidal	Visuell kunst	Irland
Brendan Howell, Pikselfestival	Nymedia / komponist	Tyskland / USA
Juliette Martin	Forfatter	Frankrike

Fullstendig liste over alle gjestekunstnere siden 1999 er å finne på www.airbergen.com.

Formidling og samarbeidspartnere

Artist in Residence er utviklet og drevet med spesiell vekt på formidling av gjestekunstnernes kompetanse og verk til publikum, utdanningsinstitusjoner og kunstmiljøet.

Vi har svært gode samarbeidspartnere i Bergen: BEK stiller med kompetanse, assistanse og utstyr, og har vært til uvurderlig hjelp mange ganger. BEK arrangerer også artist talks og workshops.

Galleriet Stiftelsen 3,14 har blitt en god samarbeidspartner ved at de kan gjøre det mulig for kunstnere å få vist sine arbeider, også på kort varsel. 3,14 har også arrangert Artist Talks.

De fleste av kunstnerne vi har på besøk viser arbeider på BIT Teatergarasjens arrangement Prøverommet.

Andre samarbeidspartnere:

Kunst- og designhøyskolen i Bergen, Avgarde, Borealis, Bergen Dansesenter, Universitetet, Havforskningsinstituttet, Bergen Bibliotek, Skrivekunstakademiet,

Forfattersentrum, Píksel festivalen, galleri SE, Nattjazz, Kunstmuseene i Bergen og PAB (Performance Art Bergen).

Gjestekunstnernes aktivitet i 2012

- Giuseppe Gavazza viste sin audiovisuelle installasjon "Semafori" i eget studio.
 - Rona Rangsch skrev blogg fra oppholdet sitt: <http://blog.igbk.de/author/rangsch>
Hun presenterte utviklingen av prosjektet sitt "p.log" på BITs Prøverommet gjennom hele oppholdet over 5 kvelder tilsammen.
Hun oppsøkte øya Hernar i mange omganger i og samarbeidet med Universitetet og med BEK om Hernarprosjektet. Hun hadde to presentasjonskvelder; en på BEK og en i eget studio. Under oppholdet startet hun et samarbeid med Imi Maufe (BAG) som resulterte bl.a i en utstilling i Dortmund jan 2013.
 - Borealis festival disponerte to plasser under festivalen imars. De hadde besøk av komponist Kaj Aune og lærling Luise Langenham.
 - Yong Gu Shin hadde performance i Galleri 3,14 og i Galleri SE. Han deltok også på Performance Art Festival Bergen og ble tatt godt imot av PAB. Se også www.shiny9.com.
 - Jessica Sligter spillte som Jæ under Nattjazz med bandet sitt. Hun har i ettertid returnert til Bergen for å spille. Se også www.myspace.com/o0lljaell0o
 - Ljiljana Maletin Vojvodic har jobbet med research til sin bok, og fikk hjelp bl.a fra Bergen Bibliotek, KHiB sitt bibliotek og kunstmuseene. Dragan Vojvodic lagde en skulpturserie av stein utenfor USF, og laget installasjonen "Language Barriers" på Bergen Bibliotek. Se også <http://draganvojvodic.wordpress.com/>
 - Marcel Vidal presenterte arbeid på Prøverommet.
 - Juliette Martin fikk kontakt med Skrivekunstakademiet og Forfattersentrum, og ble kjent med forfattermiljø i Bergen.
- På grunn av en avlysning fikk vi også plass til noen korte opphold:
- Henrik Hedinge hadde åpent studio med artist talk og performance.
 - Benjamin Thigpen fikk fin kontakt og utveksling med BEK.
 - Brendan Howell kom inn gjennom Píksel festival for å samarbeide i et prosjekt med en norsk kunstner. Prosjektet ble fremført under festivalen.

AiR nettverk

Artist in Residence Bergen at USF er medlem av Resartists, et verdensomspennende nettverk av gjestekunstnerordninger. Se også www.resartis.org/en Artist in Residence-programmet er med og vitaliserer kunstmiljøet i Bergen. Det blir skapt viktige personlige nettverk, også mellom de gjestende kunstnerne. Det er også etablert kontakt mellom AiR og tverrfaglige kunstorganisasjoner og utenlandske organisasjoner, som i noen tilfeller kan gi støtte til kunstnere for opphold på USF.

Artist in Residence fører til internasjonalisering av norsk kunsthiv og er et godt eksempel på verdien av personlig nettverksskapning og at slike gjestekunstnerordninger fungerer godt for å gjøre Norge og norsk kunst kjent utenfor landegrensene.

Evaluerings

Det er fullt program gjennom hele året i leilighetene/studioene. Tilbudet distribueres gjennom nettstedet www.airbergen.com og gjennom epost og anbefalinger fra kunstnere. Nettstedet hadde ca. 4000 unike besøkende i 2012. Om lag 50% av de som besøker nettstedet har ip-adresser fra USA, England, Norge og Tyskland.

Gjennom evalueringsskjema får vi vite at gjestekunstnerne trives, de fleste opplever å ha intense arbeidsopphold, da det er gode forhold for å oppnå konsentrasjon. Det legges også vekt på de gode sosiale forholdene og på det gode kulturtilbudet. Åpenheten i kunstnerisk praksis i byen blir også stadig nevnt som en styrke. Se også eget prosjekt: Kulturelt utviklingsprogram: Fagutvikling for gjestekunstnerordninger.

Administrasjon

I Stiftelsen Kulturhuset USFs administrasjon har Line Nord ansvar for AiR Bergen. Hun tilrettelegger opphold for den enkelte kunstner ved koblinger med andre institusjoner.

Line Nord og kunstner Maia Urstad tildelte opphold i 2012 etter søknad og innhenter evaluering av søkere fra de ulike fagmiljøene i Bergen.

AiR Bergen-Berlin

USF og Bergen kommune tilbyr arbeidsopphold i Berlin for kunstnere bosatt i Bergen. Tilbudet er svært populært og i 2012 var det fire kunstnere som reiste til kunstmetropolen

Ordningen startet i 2007 og ved utgangen av 2012 har 27 kunstnere benyttet seg av tilbudet. Kunstnerne får disponere en leilighet i Berlin over en tre-måneders periode.

I 2012 hadde disse kunstnerne opphold i Berlin:

Lisa Him Jensen	Billedkunstner
Anne Magnussen	Filmskaper
Øyvind Skarbø	Musiker / komponist
Jan Erik Willgohs	Billedkunstner

Fullstendig oversikt over alle kunstnerne siden 2007 finnes på www.bergen-berlin.no

Nettverk

Artist in Residence-programmet i Berlin vitaliserer kunstmiljøet i Bergen. Det skapes viktige personlige og profesjonelle nettverk mellom kunst- og kulturmiljøer i Bergen og i Berlin/Europa. Fra 2009 har også Hardanger leid gjestekunstnerleilighet i samme leiegård, og nettverkene skapt her er også viktige.

Sibylla Weissweiller (som var gjestekunstner på USF i 2005) er vår kontaktperson i Berlin. Hun hjelper med å være lokal kontakt for gjestekunstnerne, skaffer kontakter, informerer om hendelser i byen og holder oppsyn med leiligheten.

Artist in Residence Bergen-Berlin fører til internasjonalisering av norsk kunstliv og er et godt eksempel på verdien av personlig nettverksskapning og at slike gjestekunstnerordninger fungerer godt for å gjøre Norge og norsk kunst kjent utenfor landegrensene.

I 2012 har vi hatt nettverkssamarbeid med Stavanger, Trondheim og Hardanger som også har gjestekunstnerordninger i Berlin.

Faglig utbytte for gjestende kunstnere og formidling

Lisa Him-Jensen brukte oppholdet til å ferdigstille utstillinger på visningsstedene Entré og Kurant, og til å jobbe med skisser planlagt for Berlin. Se også www.lisahimjensen.com

Anne Magnussen jobbet med ”Dokumentaren om Beffen” og ”Mannen som kunne 75 språk” bl.a med animatører og coprodusent i Berlin. Oppholdet var viktig for utvikling av filmen, og samarbeid fortsettes. Se også www.emblafilm.com

Øyvind Skarbø hadde som hovedprosjekt å utvide måten å jobbe med musikk på. Han har brukt tiden til refleksjon og til å komponere, og på konserter og kulturopplevelser. Under oppholdet spilte han selv på tre forhåndsavtale konserter.

Jan Erik Willgoths leide seg inn på et atelier der han kunne arbeide med maleri. Han bodde og jobbet i Berlin for 30 år siden, og ønsket å vende tilbake for en stund. Han delte opphold og atelier atelier med sin kone, billedkunstneren Feng Xian Lin. Se også www.willgoths.info

Evaluerings

Det er fullt program gjennom hele året i leiligheten i Berlin. Prosjektet må karakteriseres som svært vellykket og populært. Vi har et stabilt antall søknader på 30 – 35 i året. Gjennom rapport fra kunstnerne får vi vite at de trives godt i leiligheten og at den egner seg for stille jobbing og konsentrasjon, mens lytte vegger og hensynet til naboer til tider kan ta litt stor plass. Leiligheten er oppgradert med bl.a nye møbler i 2012, da vi fikk ekstra midler av Bergen kommune. I løpet av året har det vært en del praktiske utfordringer med småreparasjoner, lekkasjer osv i leiligheten. Videre var leiligheten uten nett en periode pga en problematisk nettleverandør. Vi hadde også et innbrudd i leiligheten hvor en av gjestekunstnerne fikk frastjålet bl.a datamaskin. Leiegården skiftet også eier i 2012.

Berlin er fortsatt stedet å være for kulturopplevelser, inspirasjon og kontaktnett. Vi har fått tilbakemelding på at enkelte kunstnere ønsker seg ateliermulighet i et faglig fellesskap samt et bedre utgangspunkt for kontaktflate, disse tingene vil vi jobbe med i det kommende året. Noen har også hatt innspill til leiligheten beliggenhet. Enkelte ønsker en leilighet nærmere kunstmiljøenes kjerne i eks. Kreutzberg, andre er veldig fornøyde med den rolige beliggenheten i Schöneberg.

Artist in Residence Bergen-Berlin har egen nettside www.bergen-berlin.no. Her er det bl.a mulighet for innsendelse av søknad elektronisk.

Administrasjon

I Stiftelsen Kulturhuset USFs administrasjon har Line Nord ansvar for AiR Bergen - Berlin. Stiftelsen har engasjert Sibylla Weissweiller som kontaktperson i Berlin for gjestekunstnerne. Hun bistår med faglig og sosial oppfølging av kunstnerne og praktisk oppfølging av leiligheten. Line Nord, Torunn Skjelland og Roar Sletteland tildeler opphold etter søknad og innhenter evaluering av søkere fra de ulike fagmiljøene i Bergen.

AiR Bergen-New York

USF og Bergen kommune tilbyr arbeidsopphold i New York for kunstnere bosatt i Bergen. I ateliérhuset Point B i Brooklyn disponerer vi bolig kombinert med atelier i tre 2-måneders perioder hvert år.

Kunstnernes rapporter er skrevet på engelsk da de leses av både USF og PointB.

Lewis & Taggart, visuell kunst, installasjon

Our stay was very productive. We completed the layout of two new artist books, began a new series of sculptural works based on objects we collected in New York, worked an ongoing photography series entitled *Black Holes*, and organized an exhibition of our ongoing project *The Museum of Longing and Failure* by presenting the eighth instalment of *MOLAF* in Manhattan's East Village, in the street-level air conditioner window cage at 107 East 2nd Street; the former site of Claes Oldenburg's *The Store*.

For *The Museum of Longing and Failure*, we worked with seven other artists: Katie Bethune-Leamen (CA), The Icelandic Love Corporation (IS), Kurt Johannessen (NO), and Ministry of Transport and Communication (NO). We made contacts at the Norwegian consulate, who supported the project and relocated the installation to the home of the Norwegian Consul for an event in conjunction with the Armory show. There are many different art environments in Brooklyn and New York, ranging from highly experimental to highly commercial. It was enlightening to spend three months immersed in the city and to discover the different art scenes. The artists we met were generally friendly and eager to engage.

PointB's location in Williamsburg is excellent. It's in close proximity to Manhattan (walking distance) and Williamsburg itself is a dynamic environment full of galleries, bookshops, restaurants etc.

PointB is a friendly and safe environment, and has a lovely rooftop terrace for reading etc. The studios are minimal with very limited kitchen facilities and there are no workshop facilities. It makes a good base in the city, and there is space to work at a table and on the wall.

Se også www.lewisandtaggart.com / www.molaf.org

Heidi Nikolaisen, visuell kunst

During my stay, I was able to get amazing input and inspiration connected to my work. I was able to do artistic research, as well as I saw exhibitions and performances at the great institutions.

I explored Norwegian emigration history in Brooklyn through meetings, storytelling, walking, documenting with photographs, sound and video.

While in New York I worked with traces of Norwegian emigrants in New York and to Brooklyn in particular. Norwegian emigration history to North America has been part of my artistic work the past years, mostly through exploring my own family's history.

Victoria Hofmo who runs the Scandinavian East Coast Museum showed me this area and told me stories from different people and stores and showed where things had been. Lars Nielsen who works with the Norwegian Immigrant Association (archive and museum) showed me the areas around Red Hook, where Norwegian sailors traditionally settled, and where it was a Norwegian Hooverville during the depression.

At the end of my stay I was able to attend a Norwegian/Brooklyn tradition that has been going on for decades. 16 young women of Norwegian descent competed to be Miss

Norway of greater New York. I was able to meet with these young women, before the competition and had time to do a few interviews. I was mostly curious about the motivation to be in this competition. A lot of them answered that it made them feel more Norwegian.

What does it mean to people "to feel Norwegian"? The question of National Identity is very fascinating to me and of great interest to explore. I know that for a lot of 2-generation immigrants in Norway this is a notion they are often presented with. The feeling of being different in Norway, and when they go to their so-called motherlands they feel Norwegian. This is a question I also would like to go deeper into, maybe with these young women or next year's competitors. The winner of the competition also gets to ride through Brooklyn in the annual Norwegian parade where they celebrate Norway's National day on the 17th of May. This Parade is a phenomenon I would like to go back to experience and film.

I really enjoyed the first Wednesday meeting / show your work + pot luck dinner at PointB. It was a good chance of getting to know the other artists, their work and have good conversations. Also being at a smaller institution such as Point B makes a difference for the experience. It was possible to get to know the people there, and easy to talk to everyone. I was travelling a lot around Brooklyn to do work and explore things, so I missed out on a few social gatherings with people at PointB, which I felt was a loss.

Arne Ingvaldsen, visuell kunst, installasjon

Arne skrev et reisebrev som ble distribuert via www.usf.no, visp.no og i HKS sitt nyhetsbrev, samt på Facebook. tilbakemeldingene på brevet var mange, og det har virket veldig inspirerende for potensielle søkere. Brevet finnes i USF nyhetsarkiv på de gamle nettsidene: <http://old.usf.no/Default.asp?side=nyheter&art=268&sp=1>

Arne skriver kort på engelsk: I am satisfied that I was able to produce a considerable amount of sketches and drawings that would have been difficult to do at home, thanks to the possibility of working concentrated over a longer period and in a new context. It opens new thoughts. I also got a widened perspective on much of the contemporary and older art. I showed work at first Wednesday at PointB with all lodgers present. I chose to show some of my former installations.

I exchanged works with one of the PointB artists, and also met with a number of artists and a critic connected to The Elizabeth Foundation, to a lesser degree with the ISCP. I visited a lot of galleries and museums on both the Brooklyn and the Manhattan side. In Brooklyn the Museum is great. The galleries are mostly concentrated to Dumbo and Williamsburg - from them I think 3-4 were interesting for me (though I don't think to exhibit there). At Manhattan there is so much that listing it all leads too far.

Alan Lucien Øyen, danser og koreograf

Statusrapport fra Alan halvveis i oppholdet:

Fra midten av November til slutten av januar er jeg så heldig å få være i residency ved "Point B", i Williamsburg, Brooklyn. Hensikten med dette oppholdet er research og utvikling i forbindelse med forestillingsprosjektet "COELACANTH". COELACANTH er et nyskrevet drama - (som føres i penn her i New York nå), resultatet skal bli et treakters skuespill for 6-8 utøvere med ny musikk av Jørgen Knudsen og Bjørnar Habbestad, fremført live.

Den første delen av oppholdet før jul brukes til å gjøre generell research ifm prosjektet, samt innledende skrivearbeide. Perioden i januar vil jeg benytte til å videreutvikle og ferdigstille grovkast til manus i samarbeid med Andrew Wale som jeg skriver forestillingen sammen med. Prøvene starter 4 mars.

Oppholdet her i NY - er også av en god timing, ettersom vi er programmert med ett av våre skuespill til å spille ved Kennedy Arts Centre i Washington DC i februar. Det har derfor allerede vært nyttig å være her for å kunne møte og nettverke med potensielle samarbeidspartnere og interessenter.

Jeg har nå vært to uker i residency ved Point B. Det er fantastisk hvor godt mottatt jeg har blitt og hvordan jeg er introdusert for alt som foregår. Jeg har allerede vært på flere galleri åpninger og fått anledning til å være med på privat omvisning på MoMa. Her er mye å la seg inspirere av. Men aller mest inspirerende er New York selv.

Det er advent, og julen her - The Holiday - er virkelig et vidunderlig fenomen - alle og alt deltar - men først og fremst er dette vidunderlig distraherende for en som meg som er svært så glad i julen... Men inspirasjon finner jeg som oftest i gleden, så det skal nok gå bra, jeg skal bare ned til Rockefeller Center først og se på alle lysene. Manus kan vente litt til... Gledelig Advent fra Brooklyn! Alan.

AiR Bergen-Cape Town

USF og Bergen kommune tilbød i 2012 et prøveprosjekt med kunstneropphold i Cape Town i Sør-Afrika

USF ønsket å opprette en residencyordning i Cape Town, Sør-Afrika i 2011. Vi ønsket en ordning som hadde likheter med New York-ordningen der kunstnerne kommer til et miljø og får lokal oppfølging. Kontakt oppsto (via kunstneren Torunn Skjelland) og dialog ble igangsatt med Blank Projects, www.blankprojects.com, et uavhengig samtidskunststed i Cape Town. Vi søkte og fikk 60 % støtte av Bergen kommune. Det resterende beløpet søkte vi dekket gjennom sponsorordninger, noe vi ikke lyktes med. Prøveprosjektet ble derfor startet ved å sende én kunstner i 2012.

I september og oktober reiste så Maia Urstad www.maia.no til Cape Town som første kunstner for ordningen. Blank Projects/CADT fant en fin og romslig leilighet der det var plass til å bo og arbeide.

Maia Urstad hadde et rikt og godt 2 måneders opphold, som ble brukt til stedsundersøkelser, lydopptak og samarbeid med kunstnere hun kjente fra tidligere og nye bekjenskaper. I samarbeid med to kunstnere og kurator holdt hun konsert og hadde lydprosjekt på galleriet Evil Son. Videre samarbeider er planlagt.

Nettverk

Vi har allerede et godt utgangspunkt for et nettverk i Cape Town, først og fremst gjennom Jonathan Garnham og kurator Anthea Buys ved Blank Projects/CADT. Buys var gjestekunstner ved HKS, og fikk senere jobb ved Blank Projects/CADT, og er nå vår kontakt. Vi har hadde kunstnerne Webb, Neustetter og Hobbs (Cape Town og Johannesburg) på besøk på USF som gjestekunstnere i 2010.

Administrasjon

I Stiftelsen Kulturhuset USFs administrasjon har Line Nord ansvar for AiR Bergen-Cape Town. Evelyn Holm ble hentet inn som rådgiver for evalueringen av søknader i 2011.

Kulturelt utviklingsprogram: Fagutvikling av gjestekunstner- ordninger

Med støtte fra Hordaland fylkeskommunes kulturelle utviklingsprogram (KUP) har USF laget en case studie av egen gjestekunstnerordning. Rapporten ble ferdig på slutten av 2012 og prosjektet avsluttes med et miniseminar i 2013.

Det finnes lite systematisk dokumentasjon, evaluering eller forskning om artist residencies, ikke bare i norsk sammenheng, men også internasjonalt. Derfor tok USF initiativ til å dokumentere og evaluere sitt eget arbeid med air. Hensikten er todelt. For det første ønsker USF å videreutvikle og forbedre egen praksis. For det andre er målet å systematisere erfaringene på en slik måte at de kan komme andre som har, eller ønsker å starte opp, en artist residency til gode. Dette er også noe av begrunnelsen for at Hordaland fylkeskommune har tildelt midler fra Kulturelt utviklingsprogram (KUP) til prosjektet. Med en voksende interesse for gjestekunstnerordninger og et behov for kompetanse i etablering og drift av slike tilbud ønsker fylket at prosjektet kan komme andre til gode. Slik sett er rapporten en case-studie av én gjestekunstnerordning. Den kunnskapen som rapporten bringer fram, sier mest om hvordan AIR Bergen fungerer, men vil forhåpentligvis også gi grunnlag, innsikt og refleksjoner for arbeid med gjestekunstnerordninger andre steder.

Den overordnede problemstillingen for prosjektet var: Hvordan kan vi på best mulig måte arbeide med air slik at utbyttet for gjestekunstnerne, vertskapet og kunstmiljøene blir optimalt med hensyn til skiftende rammebetingelser, globalitet, mobilitet og kunstfaglighet? For å svare på denne problemstillingen har vi delt den opp og spesifisert den i tre delproblemstillinger:

A) Hvilken betydning har AIR Bergen for kunstnerne som har brukt ordningen – kunstnerisk og karrieremessig? Kjernen i AIR Bergen er reisen betydning for kunstnerisk utvikling og etablering av nettverk. Det er viktig å framskaffe kunnskap om hvilken betydning AIR Bergen har for kunstnerne som har deltatt i den.

B) Hvilken betydning har air for kunstmiljøet i Bergen? Som det går fram av ulike kommunale kulturpolitiske dokumenter, ønsker Bergen å bli den ledende byen innen samtidskunst i Norden. AIR Bergen er et ledd i å realisere denne målsetningen. Det er derfor viktig å framskaffe kunnskap om hvordan AIR Bergen bidrar til å utvikle Bergen som kunstby.

C) Hvilke erfaringer fra AIR Bergen kan overføres til andre gjestekunstnerordninger og til samarbeidet mellom dem? AIR Bergen er en av flere gjestekunstnerordninger på Vestlandet, men den største og eldste. Det er viktig å framskaffe kunnskap fra AIR Bergen slik at erfaringene kan komme andre og tilsvarende ordninger til gode.

For å gi svar på disse delproblemstillingene baserer prosjektet seg på flere metoder; epostintervju, fokus- gruppeintervju, analyse av innsendte rapporter fra kunstnere og evaluering av egne erfaringer.

Rapporten er laget av Stiftelsen Kulturhuset USF ved Evy Sørensen (prosjektleder) og Line Nord. Sigrid Røyseng har vært forskningsfaglig rådgiver.

Oppsummering av resultater i rapporten

I delproblemstilling 1 spurte vi om hvilken betydning AIR Bergen har for kunstnere som har brukt ordningen. Respondentene i undersøkelsen gir uttrykk for at reisen er svært viktig for personlig og faglig utvikling. Mange forhold rundt gjestekunstnerordningen

må være tilrettelagt for å danne best mulig grunnlag for at oppholdet skal få en verdifull og positiv betydning. Noe av det viktigste er god informasjon og tydelig intensjon, profil og innhold i ordningen slik at kunstneren på forhånd kan danne seg et bilde av arbeidsforhold og mulighet for dialog og samarbeid med lokalt kunstmiljø. Til sist; vertskapetets kapasitet og kompetanse spiller en viktig rolle når det gjelder støtte til den gjestende kunstneren, både personlig, sosialt og faglig.

I delproblemstilling 2 spurte vi om hvilken betydning AIR Bergen har for kunstmiljøet i Bergen. Kjernen i tilbudet er at den reisende kunstneren er anerkjent som agent for kunnskapsoverføring og inspirasjon. Kulturpolitisk ønsker Bergen kommune å bli den ledende byen innen samtidskunst i Norden, og gjestekunstnerordningene er verktøy for å nå målsettingen. I samtalen under fokusgruppeintervjuet ble det understreket at gjestekunstnerne absolutt bidrar med dynamikk i kunstfeltet, men at noen forutsetninger må være til stede for at gjestenes tilstedeværelse oppfattes som stimulerende. Den viktigste forutsetningen er at gjestekunstnerne representerer en *faglig styrke og profesjonalitet* når det gjelder utvikling og utforskning, noe som er en stadig viktigere del av nåtidig kunstnerisk praksis. Gjestekunstnerne opptrer også som nyttige kontaktpunkt for lokale kunstnere gjennom sine internasjonale nettverk.

Underveis i arbeidet med denne rapporten så vi at spørsmålet i delproblemstilling 2 også kunne rettes andre veien: Hva betyr kunstmiljøet i Bergen for de gjestende kunstnerne? Våre ulike samarbeidspartnere i kunstmiljøet sin støttende holdning til gjestene betyr svært mye, og ressursene de stiller til rådighet er uvurdelig. I svarene ser vi at sammenhengen mellom god sosial/faglig kontakt og opplevelsen av et vellykket opphold er tydelig. Respondentene uttrykker ønske om sosial/faglig kontakt. Administrasjonen ved USF er formelt sett gjestenes vertskap, men kunstmiljøet opptrer også med en vertskapsfunksjon overfor gjestene. AIR Bergen sin identitet og attraksjonsverdi kan i stor grad knyttes til samspillet mellom aktørene i kunstfeltet og til Bergens renommé som kunstby. Dette stiller krav om at det finnes en "kritisk masse" som er stor nok til å utgjøre et dynamisk kunstmiljø i Bergen.

I delproblemstilling 3 spurte vi om hvilke erfaringer fra AIR Bergen som kan overføres til andre gjeste- kunstnerordninger og til et samarbeid mellom ordningene. Air Bergen er en av flere gjeste- kunstnerordninger på Vestlandet, men den største og eldste. I case-beskrivelsen har vi redegjort for hvordan vi praktisk arbeider, og i kapittelet "*Overføring til andre AIR*" har vi nevnt og redegjort for en rekke faktorer som vi mener er sentrale for en god drift. Det finnes ingen fasit i drift av gjestekunstnerordninger, og tiltak og tilrettelegging vil variere i forhold til hvilken type AIR det er snakk om. Typologimodellen på side. 14 kan være et nyttig verktøy for å plassere ens egen ordning og finne sin egenart blant andre tilbud. Den viktigste erfaringen USF har gjort, og som er tydeliggjort gjennom undersøkelsen, er viktigheten av overenstemmelse mellom vertskapetets intensjon med ordningen, innholdet i ordningen og måten informasjon om ordningen formuleres og distribueres på, samt at kriteriene for utvelgelse av søkere må reflektere denne intensjonen.

Vi satte oss også fore å finne måter gjestekunstnerordningene i en region kan samarbeide på. Undersøkelsen ga oss for lite grunnlag til å gi svar på dette, men vi håper at publiseringen og oppfølgingen av denne rapporten kan anspore til kreativ tenkning rundt samarbeid og nettverk i og mellom store og små kommuner på Vestlandet.

Rapporten kan lastes ned fra www.usf.no.

Appendiks slutt.